

на вітчизняних підприємствах / Г.В. Іванченко // Економіст. –2010. - № 3. – 21-23 с.

3. Капустянський П. Мотивація праці персоналу сучасних організацій (організаційно- управлінський аспект) / Інститут підготовки кадрів держ. служби зайнятості України. – К., 2007. – 156 с.

4. Клименко І. А., к.е.н. Богацька Н.М. Мотивація праці та її ефективність в управлінні трудовими ресурсами http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2008/Economics/25070.doc.

5. Мотивація – шлях до покращення ефективності роботи підприємства.Соломонюк Роман.2007р. <http://h.ua/story/36746>.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ

***Ярова В.В., докторант,
Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва***

Одним із чинників, що сприяє стабілізації суспільства, зростанню економічної ефективності виробництва, гармонізації відносин між людиною і суспільством у сучасному світі визнано соціалізацію економіки. Вона передбачає орієнтацію економіки на надання економічним процесам соціального змісту, визнання основною метою економічної діяльності створення умов для всебічного розвитку людини та задоволення її потреб.

Різним аспектам становлення соціально відповідального аграрного бізнесу присвячено роботи зарубіжних і вітчизняних вчених, серед яких роботи О.І. Амоши, В.П. Антонюка, О.А. Грішньої, В.П. Делія, В.І. Добренькова, А.І. Землянкін, М.Ф. Кропивка, А.М. Колота, П.Т. Саблука, І.М. Слепенка, та ін.

Однією з причин соціального і економічного занепаду села є відокремлення розвитку агропромислового виробництва від розвитку соціальної сфери сільських територій. Професори П.Т.Саблук, М.Ф.Кропивко, відмічають, що сільськогосподарські підприємства, що раніше опікувалися розвитком об'єктів соціальної інфраструктури на закріплених за ними сільських територіях, в основному передали їх в комунальну власність і з цієї причини, а також з огляду на їх економічний стан, переважно не можуть більше фінансувати соціальну сферу села [4].

Останніми роками набули некерованого розвитку вертикальні інтеграційні процеси з перерозподілом власності на селі та формуванням трансрегіональних інтегрованих господарських структур (так званих агрохолдингів), діяльність яких поряд зі значним підвищенням конкурентоспроможності виробництва призводить до вимивання коштів із сільських територій і зростання соціальної напруги на селі [3].

За визначенням В.І. Добренькова, І.М. Слепенкова «соціальна орієнтація економіки це спрямованість економіки на задоволення матеріальних, соціальних, духовних потреб людини. Основними критеріями соціально орієнтованої економіки є стабільність її зростання, розвиток в напрямку підвищення життєвого рівня всіх верств населення, гарантованої захищеності незайнятих активно у сфері виробництва і послуг людей (дітей, інвалідів, пенсіонерів тощо)» [5].

Досліджуючи теорію інноваційної економіки Т.М. Сироваткіна відзначає комплекс соціальних цілей економіки, який включає: створення додаткових робочих місць; зростання надходжень у бюджети різних рівнів за рахунок збільшення обсягів виробництва наукоємної продукції та нарощування доходів населення; зростання освітнього рівня населення; введення нових технологій в економіку країни та регіонів; розв'язання екологічних та соціальних проблем за рахунок використання інноваційних технологій [6].

Інновації в соціальній сфері спрямовуються на розв'язання таких завдань: підвищення якості життя населення; зростання ефективності діяльності підприємств та організацій соціальної сфери; нарощування якості послуг соціальної сфери за рахунок більш повної їх відповідності мінливим вимогам суспільства; зростання доступності соціальних послуг [7].

В.П. Делія визначає інноваційну економіку як мистецтво ведення господарства, при якому забезпечується зростання добробуту народу без нанесення збитку наступним поколінням, вбачаючи основний її зміст у вирішенні ресурсно-екологічних проблем [2, с. 21-22].

В економічній літературі з'явився термін «соціально-орієнтована інновація» який означає результат інноваційної діяльності, що реалізований як новий або вдосконалений продукт, технологічний процес, організаційне функціонування підприємства, який зменшує або попереджає негативний вплив на довкілля і спричиняє значні зміни в соціальній сфері.

Соціально-орієнтовані інновації поділяють на:

— організаційно-управлінські – ті, які спрямовані на розширення і розвиток соціальної інфраструктури підприємства, покращання психологічного клімату в колективі, організацію відпочинку співробітників, підвищення їх кваліфікації;

— технологічні – спрямовані на зростання економічної ефективності підприємства, яке викликає зростання матеріальної винагороди праці, покращання умов та охорони праці;

— екологічні – ті, що націлені на зменшення забруднень і викидів у навколишнє середовище [1, с.65].

Результатом соціальної спрямованості аграрних підприємств має стати підвищення ефективності сільськогосподарської діяльності і поліпшення умов життєдіяльності та якості життя сільського населення.

Література.

1. Амоша О.І. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення: монографія / О.І.Амоша, В.П.Антонюк, А.І.Землянкін; НАН України, Ін-т економіки промисловості. – Донецьк, 2007. - 328 с.–

2. Деляя В.П. Инновационная экономика и устойчивое развитие / В.П.Деляя. – Балашиха: Изд-во «Де-По», 2011. – 256 с.

3. Кропивко М.Ф. Підвищення конкурентоспроможності та соціальної спрямованості агропромислового виробництва на основі розвитку кластерних систем / М.Ф Кропивко // Економіка АПК. – 2013. - №3(221). – С.3-15.

4. Саблук П.Т. Кластеризація як механізм підвищення конкурентоспроможності та соціальної спрямованості аграрної економіки / П.Т. Саблук, М.Ф. Кропивко // Економіка АПК. – 2010. - №1. – С.3 – 12.

5. Социальное управление: Словарь/Под ред. В.И.Добренёвкова, И.М.Слепенкова. – М.: Изд-во МГУ, 1994. – 208 с.

6. Сыроваткина Т.Н. Теория инновационной экономики [Электронный ресурс] / Татьяна Николаевна Сыроваткина. – Режим доступа: <http://cde.osu.ru/demoversion/course178/authors.html>.

7. Яцишина І.В. Соціальне спрямування інноваційної економіки: досвід, тенденції, наслідки: монографія / Ірина Яцишина. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я.І., 2012. – 368 с.